



جمهوری اسلامی ایران  
مجلس شورای اسلامی

۹۱۴

شماره ترتیب چاپ

شماره چاپ سابقه

۳۵۹

شماره دفتر ثبت

دوره ششم - سال دوم

۱۳۸۰ - ۱۳۸۱

تاریخ چاپ ۱۳۸۰/۷/۲۴

## طرح

طرح نحوه اهداء جنین به زوجین نابارور

بهداشت و درمان

کمیسیونهای ارجاعی

فرهنگی - قضائی و حقوقی

اداره کل قوانین

## ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

ناباروری مشکلی است که حدود ۱۰٪ الی ۱۵٪ درصد زوجین با آن روبرو هستند و بر این اساس پیش بینی می شود حدود یک میلیون زوج ایرانی از این مشکل رنج می برند. نیمی از زوجین نابارور با روشهای معمول درمان می شوند و بقیه برای درمان نیاز به روشهای جدید و پیشرفته دارند و کسانی که درمان نمی گردند معمولاً در معرض مشکلات متعدد روانی، اجتماعی و اقتصادی قرار می گیرند. خوشبختانه با روش های نوین درمان ناباروری (لقاح خارج رحمی) امید تازه ای برای این زوجین پیدا شده است. این روش ها بیش از ده سال است که در ایران رایج شده اند.

طرح اهداء جنین برای کمک به زوجین ناباروری است که به هر دلیل قادر به ایجاد داشتن جنین سالم نمی باشند.

این روش درمانی طبق فتوای امام خمینی (ره) و بسیاری از علماء، از نظر شرعی منعی ندارد.

سراج الدین وحیدی - محمود اخوان - محمد علی کوزه گر - علی باغبانیان - خسرو دبستانی - غلامرضا گرزین - ولی الله شجاع پوریان - ابوالقاسم مختاری - سید محمد کاظم مرتضوی - سید ماشاء... شکیبی - سید ابراهیم امینی - سید مهدی طباطبائی - سلیم مرعشی - سید منصور کشفی - پیر مؤذن - انوشیروان محسنی - احمد رمضانپور نرگسی - احمد رهبری - علی هاشمی - سید علی آقامیری - احمد بورقانی - سید محمد هاشمی - محمد دادفر - حیدری زادی - طاهره رضازاده - فاطمه راکعی - جعفر کامبوزیا - رسول

مهرپرور - فاطمه خاتمی - اکرم مصوری منش - الهه کولانی - رضا یوسفیان - سیدعلی اکبر  
 موسوی - مسعود هاشم‌زهی - فاطمه حقیقت‌جو - شمس‌الدین وهابی - احمد میدری -  
 احمد شیرزاد - طاهری نجف‌آبادی - کریم غیاثی مرادی - باقر کرد - سیداحمد عظیمی -  
 سیدعبدالله حسینی - رمضان وحیدی - محمد عبائی خراسانی - غلامحسین آقائی - علی  
 تاجر نیا - محمدرضا تابش - کاظم جلالی - محمدحسین خلیلی - محمد فرخی -  
 سیدابوالفضل رضوی - سلمان خدادادی - قاسم عزیزی - سیدجلال موسوی - سیدمحمد  
 رضوی - حسن سبحانی - مرتضی خیرآبادی - علی اصغر شعر دوست - گل محمد صالحی -  
 محسن آرمین - ابوالفضل شکوری - ام‌الله محمدی جزئی - علی محمد نمازی - لون  
 داویدیان - احمد حبیبی - علی اصغر هادیزاده - ذبیح‌الله صفائی - اکبر اعلمی - علی  
 تقی‌زاده - محسن ترکاشوند - محسن نریمان - فخرالدین صابری - عبدالرحمن تاج‌الدین -  
 محمدعلی سعیدی - حسین روزبهی - جعفر گل‌باز - حمید کهرام - حسن خسته‌بند - ایرج  
 ندیمی - رضا صالح جلالی - بیژن شهبازخانی - بهیار سلیمانی - محمد نعیمی پور - رجبعلی  
 مزروعی - علی شکوری‌راد - جبارزاده - محمدباقر ذاکری - ایران‌نژاد - ابراهیم‌بای  
 سلامی - سیدهادی خامنه‌ای - سمیر پورجزایری - محمدرضا خباز - سیدطاهر موسوی -  
 سیدام‌الله موسوی - علی دیرباز - احمد ناطق‌نوری - محمدعلی نبی‌زاده - محمد پیران -  
 حسین لقمانیان - محمد رشیدیان - ولی آذروش - پیمان عاشوری - کریم فتح‌پور - حسن  
 الماسی - میثم سعیدی - محسن میردامادی - شبانپور - میرزاکوچکی - شهربانو امانی

### طرح نحوه اهداء جنین به زوجین نابارور

ماده ۱ - از تاریخ تصویب این قانون کلیه مراکز تخصصی درمان ناباروری مجاز  
 خواهند بود با رعایت شرایط مندرج در ذیل نسبت به انتقال جنین‌های اضافی حاصله از

تلقیح خارج رحمی زوجهای شرعی پس از احراز رسمی اعراض نامبردگان از جنین‌های متعلقه، به رحم زنانی که پس از ازدواج و انجام اقدامات پزشکی، ناباروری (هریک به تنهایی یا هر دو) زوجین به اثبات رسیده اقدام نمایند.

ماده ۲ - تقاضای دریافت جنین‌های اهدایی باید مشترکاً از طرف زن و شوهر تنظیم و تسلیم دادگاه شود و دادگاه در صورت احراز شرایط ذیل مجوز دریافت جنین‌های اهدایی را صادر می‌کند:

الف - زوجین بنا به گواهی معتبر پزشکی، امکان بچه‌دار شدن نداشته باشند.

ب - زوجین دارای صلاحیت اخلاقی باشند.

ج - هیچیک از زوجین محجور نباشند.

د - زوجین یا یکی از آنها دارای امکان مالی مناسب باشند.

ه - هیچیک از زوجین دارای محکومیت جزائی مؤثر به علت ارتکاب جرائم عمومی نباشند.

و - هیچیک از زوجین مبتلا به بیماریهای واگیر صعب‌العلاج نباشند.

ز - هیچیک از زوجین معتاد به الکل و مواد مخدر و سایر اعتیادات مضره نباشند.

ح - زوجین بایستی تابعیت جمهوری اسلامی ایران را داشته باشند.

ماده ۳ - باتوجه به اعراض صاحبان جنین، صرف قبول زوجین متقاضی نسبت به هدیه گرفتن جنین در حکم تعهد بر حضانت قانونی و پرداخت نفقه طفل حاصله می‌باشد. تبصره - رابطه زوجین با طفل در حکم فرزند خواندگی است و حقوق و تکالیف طرفین به شرح قانون حمایت از کودکان بدون سرپرست مصوب اسفندماه ۱۳۵۳ می‌باشد.

ماده ۴ - تأیید صلاحیت زوجین در مورد جنین‌های اهدایی، محاکم خانواده محل سکونت زوجین می‌باشد و رأی صادره قابل پژوهش است.

ماده ۵ - چگونگی اجراء و شرایط لازم برای حفظ حقوق شرعی و قانونی مشمولین

این قانون براساس آئین نامه‌ای خواهد بود که با همکاری و زار تخانه‌های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و دادگستری تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

## مواد (۱۱۵۸) الی (۱۲۱۷) قانون مدنی مصوب ۱۳۰۷/۲/۱۸

### کتاب هشتم - در اولاد

#### باب اول - در نسب

ماده ۱۱۵۸. طفل متولد در زمان زوجیت ملحق به شوهر است مشروط بر اینکه از تاریخ نزدیکی تا زمان تولد کمتر از شش ماه و بیشتر از ده ماه نگذشته باشد.

ماده ۱۱۵۹. هر طفلی که بعد از انحلال نکاح متولد شود ملحق به شوهر است مشروط بر اینکه مادر هنوز شوهر نکرده و از تاریخ انحلال نکاح تا روز ولادت طفل بیش از ده ماه نگذشته باشد مگر آنکه ثابت شود که از تاریخ نزدیکی تا زمان ولادت کمتر از شش ماه و یا بیش از ده ماه نگذشته باشد.

ماده ۱۱۶۰. در صورتیکه عقد نکاح پس از نزدیکی منحل شود و زن مجدداً شوهر کند و طفلی از او متولد گردد طفل به شوهری ملحق می‌شود که مطابق مواد قبل الحاق او به آن شوهر ممکن است در صورتی که مطابق مواد قبل الحاق طفل بهر دو شوهر ممکن باشد طفل ملحق به شوهر دوم است مگر آنکه امارات قضیه بر خلاف آن دلالت کند.

ماده ۱۱۶۱. در مورد مواد قبل هرگاه شوهر صریحاً یا ضمناً اقرار به ابوت خود نموده باشد دعوی نفی ولد از او مسموع نخواهد بود.

ماده ۱۱۶۲. در مورد مواد قبل دعوی نفی ولد باید در مدتی که عادتاً پس از تاریخ اطلاع یافتن شوهر از تولد طفل برای امکان اقامه دعوی کافی می‌باشد اقامه گردد و در هر حال دعوی مزبور پس از انقضاء ده ماه از تاریخ اطلاع یافتن شوهر از تولد طفل مسموع نخواهد بود.

ماده ۱۱۶۳. در موردی که شوهر مطلع از تاریخ حقیقی تولد طفل نبوده و تاریخ تولد را بر او مشتبه نموده باشند به

نوعی که موجب الحاق طفل به او باشد و بعدها شوهر از تاریخ حقیقی تولد مطلع شود مدت مرور زمان دعوی نفی دو ماه از تاریخ کشف خدعه خواهد بود.

ماده ۱۱۶۴. احکام مواد قبل در مورد طفل متولد از نزدیکی به شبهه نیز جاری است اگرچه مادر طفل مشتبه نباشد.  
ماده ۱۱۶۵. طفل متولد از نزدیکی به شبهه فقط ملحق بطرفی می شود که در اشتباه بوده و در صورتیکه هر دو در اشتباه بوده اند ملحق بهر دو خواهد بود.

ماده ۱۱۶۶. هر گاه بواسطه وجود مانعی نکاح بین ابوین طفل با طفل باشد نسبت طفل بهر یک از ابوین که جاهل بر وجود مانع بوده مشروع و نسبت بدیگری نامشروع خواهد بود. در صورت جهل هر دو نسبت، طفل نسبت بهر دو مشروع است.

ماده ۱۱۶۷. طفل متولد از زنا ملحق به زانی نمی شود.

باب دوم - در نگاهداری و تربیت اطفال

ماده ۱۱۶۸. نگاهداری اطفال هم حق و هم تکلیف ابوین است.

ماده ۱۱۶۹. برای نگاهداری طفل مادر تا دو سال از تاریخ ولادت او اولویت خواهد داشت پس از انقضاء این مدت حضانت با پدر است مگر نسبت به اطفال اناث که تا سال هفتم حضانت آنها با مادر خواهد بود.

ماده ۱۱۷۰. اگر مادر در مدتی که حضانت طفل با او است مبتلا به جنون شود یا بدیگری شوهر کند حق حضانت با پدر خواهد بود.

ماده ۱۱۷۱. در صورت فوت یکی از ابوین حضانت طفل با آنکه زنده است خواهد بود هر چند متوفی پدر طفل بوده و برای او قیم مبین کرده باشد.

ماده ۱۱۷۲. هیچیک از ابوین حق ندارند در مدتی که حضانت طفل بمعهد آنهاست از نگاهداری او امتناع کند، در صورت امتناع یکی از ابوین حاکم باید تقاضای دیگری یا تقاضای قسیم یا یکی از اقربا و یا به تقاضای مدعی المسموم نگاهداری طفل را بهر یک از ابوین که حضانت بمعهد اوست

الزام کند و در صورتیکه الزام ممکن یا مؤثر نباشد حضانت را بخرج پدر و هرگاه پدر فوت شده باشد بخرج مادر تأمین کند.  
ماده ۱۱۷۳. هرگاه در اثر عدم مواظبت یا انحطاط اخلاقی پدر یا مادری که طفل تحت حضانت اوست صحت جسمانی و تربیت اخلاقی طفل در معرض خطر باشد محکمه می تواند بستقاشضای اقربای طفل یا بستقاشضا، قسم او با بستقاشضای مدعی الموموم هر تصمیمی را که برای حضانت طفل مقتضی بداند، اتخاذ کند.

ماده ۱۱۷۴. در صورتیکه بملت طلاق یا بهر جهت دیگر ابوین طفل در یک منزل سکونت نداشته باشند هر یک از ابوین که طفل تحت حضانت او نمی باشد حق ملاقات طفل خود را دارد تعیین زمان و مکان ملاقات و سایر جزئیات مربوطه به آن در صورت اختلاف بین ابوین با محکمه است.

ماده ۱۱۷۵. طفل را نمی توان از ابوین و یا از پدر و یا از مادری که حضانت با اوست گرفت مگر در صورت وجود علت قانونی.

ماده ۱۱۷۶. مادر مجبور نیست که به طفل خود شیر بدهد مگر در صورتیکه تغذیه طفل بغیر شیر مادر ممکن نباشد.  
ماده ۱۱۷۷. طفل باید باطبیخ ابوین خود بوده و در هر سنی که باشد باید به آنها احترام کند.

ماده ۱۱۷۸. ابوین مکلف هستند که در حدود توانایی خود بتربیت اطفال خویش بر حسب مقتضی اقدام کنند و نباید آنها را مهمل بگذارند.

ماده ۱۱۷۹. ابوین حق تنبیه طفل خود را دارند ولی به استناد این حق نمی توانند طفل خود را خارج از حدود تأدیبه، تنبیه نمایند.

باب سوم - در ولایت قهری پدر و جد پدری

ماده ۱۱۸۰. طفل صغیر تحت ولایت قهری پدر و جد پدری خود می باشد و همچنین است طفل غیر رشید یا مجنون در صورتی که عدم رشد یا جنون او متصل به صغر باشد.  
ماده ۱۱۸۱. هر یک از پدر و جد پدری نسبت به اولاد خود ولایت دارند.

۱ - به رأی وحدت رویه شماره ۵۱۸ - ۱۳۶۷/۱۱/۱۸ هیئت عمومی دیوان عالی کشور مراجعه شود.

ماده ۱۱۸۲. هرگاه طفل هم پدر و هم جد پدری داشته باشد و یکی از آنها محجور یا معلوم متزوج از تصرف در اموال مولی علیه گردد ولایت قانونی او ساقط می‌شود.

ماده ۱۱۸۳. در کلیه امور مربوط به اموال و حقوق مالی مولی علیه ولی نماینده قانونی او می‌باشد.

ماده ۱۱۸۴. هرگاه ولی قهری طفل لیاقت اداره کردن اموال مولی علیه را نداشته باشد و یا در مورد اموال او مرتکب حیف و میل گردد بتقاضای اقربای طفل یا بتقاضای مدعی الموموم بعد از ثبوت عدم لیاقت یا خیانت او در اموال مولی علیه نظریه مدعی الموموم در محکمه حاکم یک نفر امین به ولی منتصب تمین کند همین حکم در موردی نیز جاری است که ولی طفل بواسطه کبر سن یا مرض یا امثال آن قادر به اداره کردن اموال مولی علیه نباشد.

ماده ۱۱۸۵. هرگاه ولی قهری طفل محجور شود مدعی الموموم مکلف است مطابق مقررات راجعه به تعیین قیم قیمی برای طفل معین کند.

ماده ۱۱۸۶. در مواردی که برای عدم امانت ولی قهری نسبت به دارایی طفل امارت قویه موجود باشد مدعی الموموم مکلف است از محکمه ابتدائی رسیدگی به عملیات او را بخواهد محکمه در این مورد رسیدگی کرده در صورتی که عدم امانت او معلوم شد مطابق ماده ۱۱۸۴ رفتار می‌نماید.

ماده ۱۱۸۷. هرگاه ولی قهری منحصر بواسطه غیبت یا حبس بهتر علسی که نتواند به امور مولی علیه رسیدگی کند و کسی را هم از طرف خود معین نکرده باشد حاکم یکنفر امین به پیشنهاد مدعی الموموم برای تصدی و اداره اموال مولی علیه و سایر امور راجعه به او موقتاً معین خواهد کرد.

ماده ۱۱۸۸. هریک از پدر و جد پدری بعد از وفات دیگری می‌تواند برای اولاد خود که تحت ولایت او می‌باشد وصی معین کند تا بعد از فوت خود در نگاهداری و تربیت آنها مؤظفت کرده و اموال آنها را اداره نماید.

۱. به رأی وحدت رویه شماره ۲ - ۱۳۶۰/۱/۲۹ هیئت عمومی دیوان عالی کشور مراجعه شود.



ماده ۱۱۸۹. هیچیک از پدر و جد پدری نمی توانند با حیات دیگری برای مولی علیه خود وصی معین کنند.

ماده ۱۱۹۰. ممکن است پدر و یا جد پدری به کسی که بسمت وصایت معین کرده اختیار تعیین وصی بعد از فوت خود را برای مولی علیه بدهد.

ماده ۱۱۹۱. اگر وصی منصوب از طرف ولی قهری به نگاهداری یا تربیت مولی علیه و یا اداره امور او اقدام نکند یا امتناع از انجام وظایف خود نماید متزل می شود.

ماده ۱۱۹۲. ولی مسلم نمی تواند برای امور مولی علیه خود وصی غیر مسلم معین کند.

ماده ۱۱۹۳. همینکه طفل کبیر و رشید شد از تحت ولایت خارج می شود و اگر بعداً سفیه یا مجنون شود قسمی برای او معین می شود.

ماده ۱۱۹۴. پدر و جد پدری و وصی منصوب از طرف یکی از آنان ولی خاص طفل نامیده می شود.

#### کتاب نهم - در خانواده

##### فصل اول - در الزام به انفاق

ماده ۱۱۹۵. احکام نفقه زوجه همانست که بموجب فصل هشتم از باب اول کتاب هفتم مقرر شده و بر طبق همین فصل مترن می شود.

ماده ۱۱۹۶. در روابط بین اقارب فقط اقارب نسبی در خط عمودی اعم از صعودی یا نزولی ملزم به انفاق یکدیگرند.

ماده ۱۱۹۷. کسی مستحق نفقه است که تدار بوده و نتواند بوسیله اشتغال به شغلی وسائل معیشت خود را فراهم نماید.

ماده ۱۱۹۸. کسی ملزم به انفاق است که متمکن از دادن نفقه باشد یعنی بتواند نفقه بدهد بدون اینکه از این حیث در وضع معیشت خود دچار مضیقه گردد. برای تشخیص متمکن باید کلیه تمهیدات و وضع زندگی شخصی او در جامعه در نظر گرفته شود.

ماده ۱۱۹۹. نفقه اولاد بر عهده پدر است پس از فوت پدر یا عدم قدرت او به انشفاق بسمه اجداد پدری است با رعایت الاقرب فالاقرب در صورت نبودن پدر و اجداد پدری و یا عدم قدرت آنها نفقه بر عهده مادر است.

هر گاه مادر هم زنده و یا قادر به انشفاق نباشد با رعایت الاقرب فالاقرب به عهده اجداد و جدات مائری و جدات

پدري واجب النفقه است و اگر چند نفر از اجداد و جدات مزبور از حيث درجه اقربيت مساوی باشند نفقه را بايد بحصه مساوی تأديه کنند.

ماده ۱۲۰۰. نفقه ابوين با رعايت الاقرب فالاقرب بمعهد اولاد و اولاد اولاد است.

ماده ۱۲۰۱. هرگاه يک نفر هم در خط عمودی صعودی و هم در خط عمودی نزولی اقارب داشته باشد که از حيث الزام به اتفاق در درجه مساوی هستند نفقه او را بايد اقارب مزبور به حصه مساوی تأديه کنند بنا بر اين اگر مستحق نفقه پدر و مادر و اولاد بلا تفصل داشته باشند نفقه او را بايد پدر و اولاد او متساویاً تأديه کنند بدون اينکه مادر سهمی بدهد و همچنين اگر مستحق نفقه مادر و اولاد بلا تفصل داشته باشد نفقه او را بايد مادر و اولاد متساویاً بدهند.

ماده ۱۲۰۲. اگر اقارب واجب النفقه متعدد باشند و متفق نتوانند نفقه همه آنها را بدهد اقارب در خط عمودی نزولی مقدم بر اقارب در خط عمودی صعودی خواهند بود.

ماده ۱۲۰۳. در صورت بودن زوجه و يک يا چند نفر واجب النفقه ديگر زوجه مقدم بر سايرين خواهد بود.

ماده ۱۲۰۴. نفقه اقارب عبارت است از مسکن و البسه و غذا و اثاث البتت بقدر رفع حاجت يا در نظر گرفتن درجه استطاعت متفق.

ماده ۱۲۰۵. در موارد غيبت يا استتکاف از پرداخت نفقه. چنانچه الزام کسی که پرداخت نفقه بر عهده اوست ممکن نباشد دادگاه می تواند با مطالبه افراد واجب النفقه به مقدار نفقه از اموال غايب يا مستتکف در اختيار آنها يا مستکفل مخارج آنان قرار دهد و در صورتی که اموال غايب يا مستتکف در اختيار نباشد همسر وی يا ديگری با اجازه دادگاه می تواند نفقه را به عنوان قرض بپردازد و از شخص غايب يا مستتکف

مطالبه نمایند.<sup>۱</sup>

ماده ۱۲۰۶. زوجه در هر حال می تواند برای نفقه زمان گذشته خود اقامه دعوی نماید و طلب او از بابت نفقه مزبور طلب ممتاز بوده و در صورت افلاس یا ورشکستگی شوهر زن مقدم بر غرما خواهد بود ولی اقارب فقط نسبت به آئینه می توانند مطالبه نفقه نمایند.<sup>۲</sup>

کتاب دهم - در حجر و قیمومت<sup>۳</sup>

مصوب ۱ و ۱۳ مهر و ۸ آبان ماه ۱۳۱۴

فصل اول - در کلیات

ماده ۱۲۰۷. اشخاص ذیل مجبور و از تصرف در اموال و

حقوق مالی خود ممنوع هستند.

۱ - صغار.

۲ - اشخاص غیر رشید.

۳ - مجانین.

ماده ۱۲۰۸. غیر رشید کسی است که تصرفات او در

اموال و حقوق مالی خود عتلائی نباشد.

---

۱ - اصلاح شده به موجب قانون اصلاحی مصوب ۱۳۶۳/۵/۶ مندرج در

روزنامه رسمی شماره ۱۱۹۱۶ - ۱۳۶۲/۱۱/۲ و نیز طبق ماده ۳۰

قانون اصلاحی مصوب ۱۳۷۰/۸/۱۱ مندرج در روزنامه رسمی

شماره ۱۳۶۱۶ - ۱۳۷۰/۹/۱۱

۲ - مصوب ۱۳۱۱/۱/۱۹

۳ - مواد ۱۲۰۷ لغایت ۱۲۵۶ در اول، و مواد ۱۲۵۷ لغایت ۱۲۸۳ در ۱۳

مهرماه، و مواد ۱۲۸۱ لغایت ۱۳۲۵ در ۸ آبان ماه ۱۳۱۱ به تصویب

رسیده اند.

ماده ۱۲۰۹. حذف شده است.<sup>۱</sup>

ماده ۱۲۱۰. هیچکس را نمی‌توان بعد از رسیدن به سن بلوغ به عنوان جنون یا عدم رشد محجور نمود مگر آنکه عدم رشد یا جنون او ثابت شده باشد.<sup>۱</sup>

تبصره ۱. سن بلوغ در پسر پانزده سال تمام قمری و در دختر نه سال تمام قمری است.<sup>۲</sup>

تبصره ۲. اموال صغیری را که بالغ شده است در صورتی می‌توان به او داد که رشد او ثابت شده باشد.<sup>۳</sup>

ماده ۱۲۱۱. جنون بهر درجه که باشد موجب حجر است.

ماده ۱۲۱۲. اعمال و اقوال صغیر تا حدی که مربوط به اموال و حقوق مالی او باشد باطل و بلااثر است معذالک صغیر مستبزی می‌تواند تملک بلاعوض کند مثل قبول هبه و صلح بلاعوض و حیات میباحات.<sup>۳</sup>

ماده ۱۲۱۳. مجنون دائمی مطلقاً و مجنون ادواری در حال جنون نمی‌تواند تسبیح تصرفی در اموال و حقوق مالی خود بنماید ولو با اجازه ولی یا قیم خود لکن اعمال حقوقی که مجنون ادواری در حال افاقه می‌نماید نافذ است مشروط بر آنکه افاقه او مسلم باشد.

ماده ۱۲۱۴. معاملات و تصرفات غیر رشید در اموال خود نافذ نیست مگر با اجازه ولی یا قیم او اعم از اینکه این اجازه قبلاً داده شده باشد یا بعد از انجام عمل.  
معذالک تملکات بلاعرض از هر قبیل که باشد بدون اجازه هم نافذ است.

۱ - ماده ۱۲۰۹ به موجب ماده ۳۱ قانون اصلاح قوانین از قانون مدنی مصوب ۱۳۷۰/۸/۱۱ حذف شده است.

۲ و ۳ - اصلاحی مصوب ۱۳۶۱/۱۰/۸ مندرج در روزنامه رسمی شماره ۱۱۰۸۴ - ۱۳۶۱/۱۲/۲۱ و نیز طبق ماده ۳۱ قانون اصلاحی مصوب ۱۳۷۰/۸/۱۴ مندرج در روزنامه رسمی شماره ۱۳۶۱۴ - ۱۳۷۰/۹/۱۱.

ضمناً به رأی وحدت رویه شماره ۳۰ - ۱۳۶۱/۱۰/۲ هیئت عمومی دیوان عالی کشور مراجعه شود.

۴ - به رأی استواری شماره ۴۸۰۲ - ۱۳۳۹/۱۲/۱۷ و رأی وحدت رویه شماره ۵۲۲ - ۱۳۶۸/۱۲/۲۱ هیئت عمومی دیوان عالی کشور مراجعه شود.

ماده ۱۲۱۵. هرگاه کسی مالی را بتصرف صغیر غیر  
محمیز و یا مجنون بدهد صغیر یا مجنون مسئول ناقص یا تلف  
شدن آن مال نخواهد بود.

ماده ۱۲۱۶. هرگاه صغیر یا مجنون یا غیر رشید باعث  
ضرر شود ضامن است.

ماده ۱۲۱۷. اداره اموال مزار و مجانین و اشخاص غیر

رشید بعهده ولی یا قیم آنان است بطوری که در باب سوم از  
کتاب هشتم و مواد بند مقرر است.

### قانون حمایت از کودکان بدون سرپرست مصوب ۱۳۲۴/۱۲/۵

ماده ۱ - هر زن و شوهر بقیم ایران میتوانند با توافق یکدیگر طفلی را  
با تصویب دادگاه و طبق مقررات این قانون سرپرستی نمایند.

ماده ۲ - این سرپرستی بمنظور تأمین منافع مادی و معنوی طفل برقرار میگردد  
ولی در هر حال از موجبات ارتکاب نخواهد بود.

ماده ۳ - تقاضانامه سرپرستی باید مشترکاً از طرف زن و شوهر تنظیم و  
تسلیم دادگاه شود و دادگاه در صورت احراز شرایط ذیل قرار سرپرستی طفل را  
برای دوره آزمایشی صادر میکند.

الف - پنجسال تمام از تاریخ ازدواج آنها گذشته و از این ازدواج صاحب  
فرزند نشده باشند.

ب - سن یکی از زوجین حداقل ۳۰ سال تمام باشد.

ج - هیچیک از زوجین دارای محکومیت جزائی مؤثر بعلت ارتکاب  
جرایم عمدی نباشند.

د - هیچیک از زوجین سحجور نباشند.

ه - زوجین دارای صلاحیت اخلاقی باشند.

و - زوجین یا یکی از آنها دارای اسکان مالی باشند.

ز - هیچیک از زوجین مبتلا به بیماری‌های واگیر صعب‌العلاج نباشند.

ح - هیچیک از زوجین معتاد به الکل یا مواد مخدر و سایر اعتیادات  
مضر نباشند.

تبصره ۱ - باردارشدن زوجه بانولد کودک در خانواده سرپرست در  
دوران آزمایشی یا پس از صدور حکم موجب فسخ سرپرستی نخواهد بود.

تبصره ۲ - هرگاه زوجین بدلائل پزشکی نتوانند صاحب فرزند شوند  
دادگاه میتواند آنان را از شرایط بند الف و ب این ماده معاف نماید.

ماده ۴ - قبل از صدور حکم سرپرستی دادگاه با کسب نظر مؤسسه یا شخصی که کودک تحت سرپرستی موقت اوست طفل را باصدور قرار دوره آزمایشی بمدت ششماه بزوجین سرپرست خواهد سپرد . عدم موافقت افراد یا مؤسسات مذکور در صورتیکه به تشخیص دادگاه به مصلحت کودک نباشد قابل ترتیب اثر نخواهند بود . در مدت دوره آزمایشی دادگاه سباز است بنا به تقاضای دادستان یا انجمن ملی حمایت کودکان یا مؤسسه‌ای که طفل قبلاً در آنجا تحت سرپرستی بوده است و یا رأساً در اثر تحقیق بوسائل مقتضی دیگر قرار دوره را نسخ نماید . زوجین سرپرست در مدت آزمایشی حق دارند انصراف خرد را اعلام کنند و در این صورت دادگاه قرار صادر را نسخ خواهد نمود .

تبصره - قرار دادگاه در مورد برقراری دوره آزمایشی و نسخ آن فقط تا قبل رسیدگی پژوهشی است .

ماده ۵ - دادگاه در صورتی حکم سرپرستی صادر خواهد نمود که درخواست کنندگان سرپرستی به کیفیت اطمینان بخشی در صورت فوت خود هزینه تربیت و نگاهداری و تحصیل طفل را تا رسیدن به سن بلوغ تأمین نمایند .  
تبصره - هرگاه وجوه یا اسوائی از طرف زوجین سرپرست به طفل تحت سرپرستی صلح شده باشد در صورت فوت طفل وجوه و اسوائی مذکور از طرف دولت به زوجین سرپرست تعلیک خواهد شد .

ماده ۶ - طفلی که برای سرپرستی سپرده میشود باید دارای شرایط زیر باشد:

الف - سن طفل از ۱۲ سال تمام کمتر باشد .

ب - هیچیک از پدر یا جد پدری یا مادر طفل شناخته نشده یا در قید حیات نباشند و یا کودکانی باشند که بمؤسسه عام المنفعه سپرده شده و به سال تمام پدر یا مادر یا جد پدری او مراجعه نکرده باشند .

تبصره - کسانی که کودکان واجد شرایط را قبل از تصویب این قانون تحت سرپرستی گرفته‌اند در صورتیکه از جهات انضامی و مادی واجد شرایط باشند به تشخیص دادگاه نسبت بسایر متقاضیان در مورد این کودکان حق تقدم دارند و در این حالت شرط سن نیز برای طفل سرپرست او رعایت نخواهد شد .

ماده ۷ - دادگاه صلاحیتدار برای رسیدگی به کلیه امور مربوط به این قانون دادگاه حمایت خانواده محل اقامت درخواست کننده است .

ساده ۸ - دادگاه از نظر رسیدگی به امر سرپرستی موضوع این قاعده تا به مقررات حمایت خانواده است .

ساده ۹ - احکام صادر در کلیه امور مربوط به سرپرستی قابل رسیدگی پژوهشی و فرجامی است .

ساده ۱۰ - متقاضیان میتوانند با تصویب دادگاه و رعایت مقررات، این قانون کودکان متعددی را سرپرستی نمایند .

ساده ۱۱ - وظایف و تکالیف سرپرست و نفل تحت سرپرستی او از لحاظ نگاهداری و تربیت و نفقه و احترام نظیر حقوق و تکالیف اولاد و پدر و مادر است .

تبصره - اداره اموال و نمایندگی قانونی طفل صغیر به عهده سرپرست خواهد بود مگر آنکه دادگاه ترتیب دیگری اتخاذ نماید .

ساده ۱۲ - در صورتی که اختلال زناشویی زوجین سرپرست منجر به صدور گواهی عدم اسکان سازش میشود دادگاه در مورد طفل تحت سرپرستی بترتیب مقرر در قانون حمایت خانواده اقدام خواهد کرد .

ساده ۱۳ - مقررات قانون احوال شخصیه ایرانیان غیر شعیه در مورد فرزندخواندگی با اعتبار خود باقی است .

ساده ۱۴ - مفاد حکم قطعی سرپرستی با اداره ثبت احوال ابلاغ و در اسناد سجلی زوجین سرپرست و طفل درج و شناسنامه جدیدی برای طفل فقط با مشخصات زوجین سرپرست و نام خانوادگی زوج صادر خواهد شد .

ساده ۱۵ - خروج طفل صغیری که برای سرپرستی بکسی سپرده شده در دوره آزمایشی از کشور منوط به موافقت دادستان محل خواهد بود .

ساده ۱۶ - سرپرستی که بموجب این قانون برقرار میشود فقط در موارد ذیل قابل فسخ است .

۱ - تقاضای دادستان در صورتیکه سوء رفتار یا عدم اهلیت و شایستگی هریک از زوجین سرپرست برای نگاهداری و تربیت طفل تحت سرپرستی منجر باشد

۲ - تقاضای سرپرست در صورتیکه سوء رفتار طفل برای هریک از آنان غیر قابل تحمل باشد همچنین در صورتی که سرپرست قدرت و استطاعت برای تربیت و نگاهداری طفل را از دست داده باشد .

۳ - توافق طفل بعد از رسیدن به سن کبر یا زوجین سرپرست یا موافقت زوجین سرپرست با پدر و مادر واقعی طفل صغیر .

ناده ۱۷ - قبل از صدور حکم فسخ سرپرستی دادگاه در هر مورد سعی خواهد نمود که اقدامات لازم را در جهت بقاء سرپرستی بعمل آورد . در صورت صدور حکم فسخ سرپرستی و قطعیت آن مراتب بوسیله دادگاه صادرکننده حکم برای تصحیح شناسنامه و اسناد مربوط با اداره ثبت احوال اعلام میشود .

ورود به اداره قوانین شورای نگهبان

تاریخ ثبت : ۱۳ / /

شماره ثبت :

شماره دفتر کل :

شماره شناسه : ۱۶ -

دایره چاپ تکلیفیه :

